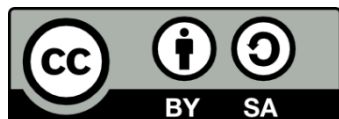

Ιστορία Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου

Ενότητα 8: Η Βασιλεία

Παπακωνσταντίνου Καλλιόπη
Νομική Σχολή

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ενότητα 8^η

Η Βασιλεία

Περιεχόμενα

- A. Πολιτειακά όργανα
- B. Πηγές δικαίου
- Γ. Η απονομή της δικαιοσύνης

ΒΑΣΙΛΕΙΑ (απαρχές εως 509 π.Χ) (1/2)

Χρονολογία (π.Χ.)	Ρωμαϊκή Πολιτεία	Επιστήμη Δικαίου
Απο το 1200	Εμφάνιση των Ιταλικών φυλών	
Απο το 1000	Εμφάνιση των Ετρούσκων	
Περίπου 1000	Τα αρχαιότερα ίχνη εγκατάστασης στο septimontium (Επτάλοφος Ρώμης)	
814	Πιθανή χρονολογία ίδρυσης Καρχηδόνας	
Περίπου 750	Ελληνικός αποικισμός Ν. Ιταλίας και Σικελίας. Φοινικικοί και καρχηδονιακοί εμπορικοί σταθμοί στη δυτική Σικελία και Σαρδηνία	
753	Εικαζόμενη χρονολογία ίδρυσης Ρώμης	

ΒΑΣΙΛΕΙΑ (απαρχές έως 509 π.Χ) (2/2)

Χρονολογία (π.Χ.)	Ρωμαϊκή Πολιτεία	Επιστήμη Δικαίου
753 – 510	(Μυθική) περίοδος βασιλείας “leges regiae” (κανόνες ως επι το πλείστον ιερατικού δικαίου)	Συλλογή των leges regiae απο τον pontifex maximus Papirius (“Ius Papirianum”)
Περίπου 600	Ετρουσκική κυριαρχία στο Λάτιο	
Περίπου 509	Διωγμός ετρούσκων βασιλέων	

Η ίδρυση της Ρώμης

- Είναι άγνωστο πότε και πώς πραγματοποιήθηκε στις όχθες του Τίβερη η συνοίκηση των Λατίνων και των Σαβίνων σε μία ισχυρή και ενωμένη κοινότητα.
- Η βασική παράδοση που παραδέχονται οι Ρωμαίοι ιστορικοί αναφέρει πως γενάρχη της Ρώμης ήταν ο Αινείας που εγκαταστάθηκε εκεί, αφού έφυγε από την Τροία.
- Ο Ρωμύλος και ο Ρέμος, έγγονοι ή μακρινοί του απόγονοι, ίδρυσαν την πόλη. Από τον Ρωμύλο κατάγονταν με τον ένα ή άλλο τρόπο οι επτά βασιλείς της Ρώμης που την κυβέρνηση ως την εγκαθίδρυση της ελεύθερης Πολιτείας.
- Σύμφωνα με την παράδοση η ρωμαϊκή πολιτεία (res publica) εγκαθιδρύθηκε το 508 π.Χ.
- Μ. Rostovtzeff, *Ρωμαϊκή Ιστορία*, μτφρ. Β. Κάλφογλου, Εκδ. Παπαζήση 1984, σελ. 33.

Ο πληθυσμός της Ρώμης

- Ο πληθυσμός της Ρώμης ήταν διαιρεμένος σε τριάντα curiae (φράτρες). Δέκα curiae (φράτρες) αποτελούσαν μία tribus (τριπτῦν, φυλή).
- Οι φυλές των Ρωμαίων ήταν τρεις:
  - Ramnes,
  - Tities,
  - Luceres.
- Την κάθε φράτρα συγκροτούσαν gentes (γέννη). Κάθε γένος απαρτιζόταν από τις ρωμαϊκές πατριαρχικές οικογένειες (familiae romanae), τα μέλη των οποίων κατάγονταν από κοινό απώτατο γενάρχη.
- Ο βασιλεύς (rex) καλούσε το λαό σε συνελεύσεις που ονομάζονταν comitia curiata.

Κοινωνική διαστρωμάτωση αρχαίας Ρώμης

- Πατρίκιοι – στα λατινικά patricii (patres)
  - Πλούσιοι γαιοκτήμονες
- Πληβείοι – στα λατινικά plebs
  - Ακτήμονες – βρίσκονταν σε οικονομική εξάρτηση από τους πατρικίους, των οποίων τα κτήματα καλλιεργούσαν.

Η εκλογή του βασιλιά

- Η εκλογή του βασιλιά γινόταν από τα comitia curiata, στα οποία συμμετείχαν μόνο πατρίκιοι (quirites), όχι οι πληβείοι (plebs).
- Μόνο οι πατρίκιοι είχαν:
  - Ius suffragii : δικαίωμα του εκλέγειν
  - Ius honorum: δικαίωμα του εκλέγεσθαι στα δημόσια αξιώματα
  - Ius commercii: δικαίωμα να κάνουν εμπορικές συναλλαγές
  - Ius conubii: δικαίωμα να συνάπτουν γάμο με ρωμαίο/-α πολίτη.

Σύγκλητος

- Στη Σύγκλητο της Ρώμης (senatus) συμμετείχαν εκατό μέλη από τους γενάρχες των διαφόρων ρωμαϊκών γενών και αποτελούσε επί Βασιλείας, συμβουλευτικό όργανο του βασιλιά (regium consilium).

Leges regiae

- Νόμοι (θέσφατα που περιεβλήθησαν τη μορφή νόμου;) που ψηφίστηκαν κατά τη διάρκεια της Βασιλείας από τα comitia curiata ύστερα από πρόταση του βασιλέως (rex).
- Τις αρχαιότατες αυτές leges regiae συγκέντρωσε αργότερα σε ιδιαίτερη συλλογή ο pontifex maximus Sextus Papirius ('ius Papirianum').

Μέγεθος

- «Προς το τέλος της Βασιλείας η Ρώμη ήταν μια αρκετά μεγάλη πόλη για τα δεδομένα της εποχής. Όχι ίσως τόσο μεγάλη όσο η Αθήνα, με πληθυσμό γύρω στις 50.000, ήταν μια από τις μεγαλύτερες του αρχαίου κόσμου που συνεχώς εξαπλωνόταν αρχικά στην Ιταλική χερσόνησο, αργότερα γύρω από όλη τη Μεσόγειο..».
- Uwe Wesel, Geschichte des Rechts. Von den Früformen bis zum Vertrag von Maastricht, München 1997, σελ. 151 (σε απόδοση).

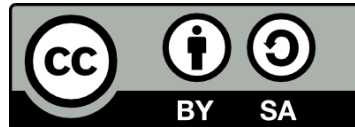
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Παπακωνσταντίνου Καλλιόπη. «Ιστορία Ελληνικού και Ρωμαϊκού Δικαίου. Η Βασιλεία». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS520/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Διαμαντοπούλου Μαριάνθη-Ελένη
Θεσσαλονίκη, Εαρινό εξάμηνο 2013-14

